

Projekt

z dnia 18 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W NOWOGARDZIE**

z dnia 13 listopada 2025 r.

w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych w Nowogardzie na okres od I 2026 r. do VI 2028 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), z późn. zm.) art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818; zm.: Dz. U. z 2025 r. poz. 620), Rada Miejska w Nowogardzie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Usług Społecznych w Nowogardzie na okres od I 2026 do VI 2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nowogardu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Kania

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Nowogardzie
z dnia 13 listopada 2025 r.

Fundusze Europejskie
dla Pomorza Zachodniego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W NOWOGARDZIE

PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH NA OKRES OD I 2026 DO VI 2028

Zadanie współfinansowane w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie nr umowy FEPZ.06.18-IP.01-0055/24-00

Spis treści:

Spis treści:.....	2
I. DEFINICJE	3
II. WSTĘP.....	3
III. OPIS POTRZEB UZASADNIAJĄCYCH REALIZACJĘ PROGRAMU.....	5
IV. NAZWA I CEL PROGRAMU.....	12
V. CHARAKTERYSTYKA I PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM.	15
VI. OKREŚLENIE USŁUG SPOŁECZNYCH OFEROWANYCH W PROGRAMIE.....	18
VII. WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE.....	21
VIII. FINANSOWANIE USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH PROGRAMU.....	21
IX. DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH KORZYSTANIEM Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE.....	22
X. ORGANIZACJA PROGRAMU, W TYM ETAPY REALIZACJI.....	23
XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU ORAZ MIERNIKI EFEKTYWNOŚCI JEGO REALIZACJI.....	24

I. DEFINICJE

CUS – Centrum Usług Społecznych

Usługi społeczne – usługi w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych.

PUS – Program Usług Społecznych.

IPUS – Indywidualny Plan Usług Społecznych.

Mieszkaniec – osoba zamieszkująca na terenie Gminy Nowogard.

Osoba korzystająca z usług społecznych – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania, określone w Programie Usług Społecznych i której przyznano prawo do skorzystania z ww. usług.

Osoba z niepełnosprawnością – osoba posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności, wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych lub orzeczenie równoważne oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Osoba niesamodzielna – osoba u której stwierdzono konieczność okresowej lub stałej opieki lub/i pomocy innych osób w zakresie dożywiania, przemieszczania się, pielęgnacji ciała, higieny osobistej i otoczenia oraz prowadzenia gospodarstwa domowego z powodu naruszenia sprawności organizmu.

Opiekun faktyczny – opiekun osoby niesamodzielnej lub osoby z niepełnosprawnością sprawujący okresową lub stałą opiekę nad osobą niesamodzielną lub niepełnosprawną.

Zakres usług – działania wynikające z zakresu określonego w art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zgodnie z zapisami Statutu Centrum Usług Społecznych.

II. WSTĘP

Z dniem 3 września 2025 r. na mocy Uchwały Nr XXII/276/25 Rady Miejskiej w Nowogardzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogardzie został przekształcony w Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie. Podjęcie uchwały o przekształceniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie w Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie jest wynikiem realizacji projektu „Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie” realizowanego w ramach

programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 w okresie od 01.07.2025 r. do 30.06.2028 r. Całkowita wartość projektu wynosi 5 253 351,73 zł.

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Nowogard. Usługi na rzecz mieszkańców, oprócz dotychczas realizowanych zadań m.in. z zakresu pomocy społecznej realizowane są za pośrednictwem CUS, które w sposób skoordynowany i spersonalizowany oferuje usługi społeczne adresowane do ogółu mieszkańców, adekwatnie do ich potrzeb. Integracja usług społecznych, rozproszonych obecnie w różnych podsystemach, umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie lokalnej infrastruktury usługowej i tym samym skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oferowanych w odpowiednio sprofilowanych pakietach.

Priorytetem w zakresie działalności Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie jest zbudowanie lokalnego systemu usług społecznych, świadczącego kompleksowe, spersonalizowane usługi społeczne dla ogółu mieszkańców. Proces ten opiera się na dwóch ważnych filarach:

1. Utworzeniu bazy usług społecznych, świadczonych w CUS w sposób zintegrowany (wybór usług spośród ogółu dostępnych, z obszarów wymienionych w ustawie) – integracja przez CUS usług dotychczas rozproszonych i świadczonych przez różne instytucje, co pozwoli na efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury społecznej.
2. Wprowadzeniu nowych usług społecznych określonych w PUS, skierowanych do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.

Istotną cechą PUS jest kompleksowość pomocy, oznaczająca sprofilowane pakiety usług, świadczone przez specjalistów reprezentujących różne zawody pomocowe, uzupełniane wsparciem społecznym oferowanym przez członków lokalnej społeczności w trybie pomocy sąsiedzkiej, grup samopomocowych czy wolontariatu.

Program opracowany został na podstawie art. 4 i 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818).

III. OPIS POTRZEB UZASADNIAJĄCYCH REALIZACJĘ PROGRAMU

Podstawą opracowania Programu Usług Społecznych w Nowogardzie jest dokument pt. Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w Gminie Nowogard. Diagnoza została przeprowadzona na terenie Gminy Nowogard w okresie wdrożenia Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie tj. w miesiącach lipiec - październik 2025 roku w celu jak najlepszego dostosowania potrzeb mieszkańców do możliwości działania jednostki budżetowej jaką jest Centrum Usług Społecznych. Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych została opracowana na potrzeby gminy Nowogard, w celu dostarczenia władzom Gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz danych o potencjale usługowym środowiska lokalnego. Pytania badawcze, które zostaną podjęte w ramach Diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej, obejmują, ale nie ograniczają się do:

- jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie Nowogard?
- jakie są potrzeby społeczne mieszkańców, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym?
- jaki jest potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych?
- jakie rozwiązania należy wprowadzić?
- jakie pakiety usług powinny zostać wdrożone dla społeczności lokalnej w celu zaspokojenia jej potrzeb?

W ramach badania zostały podjęte odpowiednie metody i techniki badawcze, takie jak analiza dokumentów, wywiady z kluczowymi interesariuszami, badania ankietowe, obserwacje terenowe i analiza statystyczna danych.

Badanie ankietowe wśród dorosłych mieszkańców zostało przeprowadzone w miesiącu wrześniu 2025 r. Pomiar został zrealizowany z wykorzystaniem techniki CAWI (Komputerowo Wspomagany Wywiad Internetowy) na kwotowej próbie N=205 mieszkańców Gminy Nowogard. Przeprowadzono również warsztat z elementami Zogniskowanego Wywiadu Grupowego (FGI). Wzięli w nich udział lokalni liderzy, działacze społeczni, przedstawiciele władz samorządowych, miejscowych instytucji oraz organizacji. Metoda ta polegała na indywidualnych rozmowach z respondentami, co umożliwiło dogłębne poznanie ich opinii,

doświadczeń i motywacji. Wywiady miały charakter częściowo ustrukturyzowany, co pozwoliło na elastyczność w eksplorowaniu kluczowych zagadnień. Dzięki moderowanej formie rozmowy możliwe było uzyskanie pogłębionych informacji o wspólnych doświadczeniach, potrzebach i oczekiwaniach.

Przeprowadzenie diagnozy pomogło w opracowaniu kompleksowego raportu, który będzie stanowić podstawę dla dalszych działań mających na celu doskonalenie systemu usług społecznych i zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej w Gminie Nowogard. W raporcie wskazano priorytety w zakresie usług i obszary wymagające zintensyfikowanej poprawy ze szczególnym uwzględnieniem obszarów ochrony i promocji zdrowia oraz wspierania rodziny, a także pobudzania aktywności społecznej mieszkańców i integracji społeczeństwa.

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych jest przeprowadzana na okres 5 lat. Może podlegać aktualizacji w przypadku istotnej zmiany wniosków wynikających z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła na:

- wskazanie i opisanie potrzeb uzasadniających realizację Programu oraz określenie przewidywanej liczby osób objętych Programem,
- wyłonienie usług społecznych oferowanych w Programie,
- określenie warunków i trybu kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych,
- ustalanie podstawowych zasad realizacji usług.

W diagnozie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych w Gminie Nowogard wykorzystano metodologię badań, które obejmowały analizę źródeł wtórnych (danych zastanych) oraz źródeł pierwotnych, pozyskanych na potrzeby oceny. Analizie zostały poddane następujące źródła:

- dane statystyczne pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego;
- oficjalne gminne (i inne) dokumenty strategiczne, najbardziej aktualne w momencie opracowywania raportu;

- ogólnodostępne materiały zamieszczone w Internecie, w tym na stronach internetowych i profilach w mediach społecznościowych instytucji i organizacji pozarządowych.

Analiza desk research realizowana była w celu dostarczenia informacji o:

- zdiagnozowanych w innych dokumentach strategicznych problemach społecznych na terenie Gminy;
- skali wsparcia ze strony pomocy społecznej i powodach tego wsparcia;
- sposobach, w jakie różne podmioty funkcjonujące w gminie odpowiadają na problemy społeczne.

Dane wtórne, uzyskane z wymienionych dokumentów, posłużyły do oceny funkcjonowania następujących obszarów w Gminie:

- polityka prorodzinna i wspieranie rodziny;
- system pieczy zastępczej;
- pomoc społeczna;
- wspieranie osób z niepełnosprawnością;
- edukacja publiczna;
- przeciwdziałanie bezrobociu;
- promocja i ochrona zdrowia;
- edukacja publiczna;
- kultura;
- kultura fizyczna i turystyka;
- pobudzanie aktywności obywatelskiej;
- mieszkalnictwo;
- reintegracja zawodowa i społeczna.

Przeprowadzone badania wtórne i pierwotne posłużyły do sformułowania wniosków i rekomendacji w diagnozie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych w Gminie Nowogard.

Z uwagi na duże rozproszenie miejscowości Gminy oraz ograniczoną dostępność komunikacyjną

na terenach wiejskich rekomenduje się świadczenie usług społecznych:

- **w miejscu zamieszkania potrzebujących,**
- **zapewnienie transportu do miejsca świadczenia usług społecznych,**
- **mobilność usług społecznych dla osób z ograniczonym dostępem do usług.**

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę określono obszary działalności Centrum Usług Społecznych, które mogą stanowić odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Jednym z kluczowych wyzwań stojących przed nowo powstającym CUS jest konieczność świadczenia usług dla lokalnej społeczności, a więc dla wszystkich grup mieszkańców. Oznacza to, że Centrum będzie adresować swoje działania nie tylko do odbiorców pomocy społecznej, na czym skupiał się dotychczasowy OPS. W świetle uzyskanych wyników rekomenduje się prowadzenie polityki opartej na zrównoważonym rozwoju usług społecznych na całym obszarze gminy, a więc tworzenie zdecentralizowanego rynku usług, w oparciu o sołectwa oraz rozproszone miejsca aktywności lokalnej, jak np. sale czy świetlice wiejskie. Tego rodzaju podejście wymaga świadczenia (w miarę możliwości) istotnej puli usług w społecznościach lokalnych, bez konieczności czasochłonnych dojazdów. Oznacza to również bardziej efektywne wykorzystanie istniejącej sieci sal wiejskich. Respondenci podczas badań jakościowych wspominali, że tego rodzaju infrastruktura nie jest optymalnie zagospodarowana. W związku z powyższym zaleca się tworzenie lokalnych miejsc spotkań, otwartych dla społeczności (różnych grup mieszkańców) i partycypacyjnie zarządzanych. W tym kontekście ważne jest również zapewnienie profesjonalnej animacji społecznej, która powinna być realizowana w ramach Organizowania Społeczności Lokalnej. Zadania te zostaną skonkretyzowane w ramach Planu Organizowania Społeczności Lokalnej w Nowogardzie.

W kontekście społecznych aspektów rozwoju Gminy kluczowe znaczenie mają długoterminowe trendy i perspektywy demograficzne. Od wielu lat w Gminie Nowogard zmniejsza się liczba mieszkańców, a także zmienia się struktura populacji ze względu na wiek (rośnie odsetek seniorów). Usługi społeczne w Gminie Nowogard powinny odpowiadać na wyzwania związane z trendami demograficznymi. Z tego powodu konieczne jest prowadzenie przemyślanej polityki wsparcia i tworzenie kompleksowej oferty usług społecznych dla seniorów, osób

z niepełnosprawnościami, czy innych osób niesamodzielnych. Jednocześnie pożądanym jest tworzenie atrakcyjnej oferty usług dla innych grup mieszkańców, w tym m.in. rodzin z dziećmi oraz dzieci i młodzieży, co sprzyjać będzie szeroko rozumianemu rozwojowi społecznemu oraz zapewnieniu wysokiej jakości życia w Gminie (a w ten sposób, przy umiejętnie prowadzonej polityce możliwe będzie ograniczenie zjawiska depopulacji).

W kontekście budowania lokalnego rynku usług społecznych kluczowe są następujące informacje z badania:

- 1) poszerzenie oferty i zwiększenie dostępu do usług ochrony zdrowia,
- 2) tworzenie miejsc spędzania czasu wolnego (dla różnych grup mieszkańców),
- 3) terapia i pomoc psychologiczna oraz psychiatryczna,
- 4) tworzenie miejsc dziennej opieki dla osób niesamodzielnych, osób starszych i osób z niepełnosprawnością

Jednocześnie w okresie ostatnich kilku lat respondenci najczęściej korzystali z następujących usług: dożywianie (np. program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”, Bank Żywności), usługi teleopieki (opaska SOS monitorująca funkcje życiowe pacjenta, urządzenia do zdalnego badania stanu zdrowia pacjenta, np. EKG, glukometr), porady i pomoc psychologiczna (bezpłatna usługa dla wszystkich mieszkańców), wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego oraz usługi opiekuńcze (wsparcie opiekunki w miejscu zamieszkania osoby starszej oraz osób z niepełnosprawnością). Spośród wszystkich wymienionych elementów oferty najwyżej ocenione zostały: usługi teleopieki oraz asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością. W kontekście nowych usług respondenci najczęściej deklarują chęć skorzystania z usługi „Złotej rączki”, klubu sąsiedzkiego, pakietu sportowego oraz usług pielęgnacyjnych dla osób starszych, nieco niżej w hierarchii potrzeb lokują się inne usługi, które również należy uznać za pożądane, choć liczna grupa mieszkańców nie zamierza korzystać z nich osobiście (np. adresowane do różnych grup mieszkańców o specjalnych potrzebach).

Jednocześnie jako najbardziej deficytowe obszary usług społecznych badani mieszkańcy wskazują (udzielając odpowiedzi na pytanie otwarte): deficyty związane z szeroko rozumianym wsparciem rodziny (w tym m.in. wspieraniem rodzin w kryzysie), promocję i ochronę zdrowia, ofertę dla osób z niepełnosprawnościami oraz ofertę kulturalną dla różnych grup odbiorców.

Wysoko w hierarchii potrzeb lokują się również możliwości uprawiania aktywności ruchowej (sportu i rekreacji), a także rozwój usług dla najmłodszych oraz najstarszych mieszkańców Gminy Nowogard.

Zdaniem uczestników pomiaru usługi społeczne w Gminie Nowogard powinny być kierowane przede wszystkim do seniorów w wieku 61-80 lat, młodzież w wieku lat 16-19 oraz dzieci w wieku 7-15 lat.

Powstające Centrum Usług Społecznych w Gminie Nowogard powinno pełnić rolę koordynatora i współtwórcy lokalnego rynku usług, podmiotu sieciującego JST, PES, NGO, biznes i różne grupy mieszkańców. Funkcją CUS będzie również zapewnienie odpowiedniej jakości usług (we współpracy z usługodawcami). W dłuższej perspektywie CUS mógłby pełnić rolę głównej instytucji, odpowiedzialnej za monitorowanie i diagnozowanie procesów społecznych w Gminie. Innymi słowy, CUS mógłby stać się kluczowym podmiotem wspomagania rozwoju Gminy, tworzącym systemowe rozwiązania w obszarze gromadzenia wiedzy na potrzeby programowania lokalnych polityk publicznych i podejmowania kluczowych decyzji przez władze samorządowe. W świetle uzyskanych wyników rekomenduje się prowadzenie polityki opartej na zrównoważonym rozwoju usług społecznych na całym obszarze gminy, a więc tworzenie zdecentralizowanego rynku usług, w oparciu o sołectwa oraz rozproszone miejsca aktywności lokalnej, jak np. sale czy świetlice wiejskie.

Jak pokazują badania, wśród ankietowanych mieszkańców Gminy Nowogard istnieje przyzwolenie na tworzenie (częściowo) odpłatnej oferty usług społecznych (na średnim poziomie – na tle podobnych pomiarów, realizowanych w innych gminach). 47 % badanych chciałoby korzystać z usług odpłatnych (jeśli byłaby taka konieczność), natomiast 23 % deklaruje chęć skorzystania z usług nieodpłatnych (najczęściej są to osoby znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej). Zaleca się budowanie modelu opartego na częściowo odpłatnych usługach społecznych. Odpłatność nie może jednak pozostawać w sprzeczności z ich powszechnością i dostępnością dla jak najszerzych grup mieszkańców. Pobieranie opłat za usługi nie jest tożsame z budowaniem komercyjnego modelu ich świadczenia. Owe opłaty powinny być dodatkowym, a nie wiodącym źródłem finansowania lokalnego systemu usług. Środki pobierane od odbiorców powinny służyć zapewnieniu większej dostępności usług,

natomiast z całą pewnością nie mogą być czynnikiem wpływającym na standard, czy jakość ich świadczenia (co byłoby działaniem wątpliwym etycznie). W dużym stopniu chodzi o zaspokojenie różnych kategorii potrzeb.

Rekomenduje się zapewnienie możliwości tworzenia dopasowanych do indywidualnych potrzeb odbiorców, możliwie rozbudowanych pakietów usług społecznych. Kompleksowość oferty oznacza również zaspokajanie zróżnicowanych oczekiwań (różnych grup) odbiorców. Tego rodzaju pakiety usług powinny być szerokie i zaspokajać różne kategorie potrzeb odbiorców (podstawowe i bardziej zaawansowane). Warto podkreślić, że dotyczy to wszystkich grup odbiorców, w tym klientów pomocy społecznej, którzy oprócz świadczeń z systemu pomocy społecznej mogliby otrzymywać w pakiecie np. usługę edukacyjną lub kulturalną. Jednocześnie warto zaznaczyć, że tworzenie pakietów usług nie może być obligatoryjne i co do zasady musi wynikać z indywidualnej diagnozy potrzeb danego mieszkańca. Bardzo istotnym wyzwaniem jest włączanie mieszkańców w proces projektowania i organizacji usług społecznych, tym bardziej, że w większości badanych obszarów aktywność i kapitał społeczny pozostają na średnim, przeciętnym poziomie (w odniesieniu do wyników innych podobnych pomiarów). Z pewnością można mówić o potencjale społecznego zaangażowania w tworzenie programu usług społecznych. W Gminie Nowogard funkcjonują organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, liderzy lokalni i grupy nieformalne, co stanowi podstawę do planowania działań w obszarze aktywizacji społecznej. Zgodnie z ideą centrów usług społecznych, owe usługi powinny zostać uspołecznione, a więc obudowane działaniami na rzecz integracji oraz aktywnością mieszkańców. Tworzenie profesjonalnego rynku usług i sieci usługodawców nie może pozostawać w sprzeczności z misją i wrażliwością społeczną. W tym kontekście szczególnie istotną rolę pełnić będą Organizatorzy Społeczności Lokalnej, działający na rzecz zmotywowania i włączania (różnych grup) mieszkańców. Konieczne jest prowadzenie systematycznych mikrodiagnoz (w ujęciu przestrzennym lub kategoryalnym) i ich praktyczne zastosowanie, tj. prowadzenie działań animacyjnych, dopasowanych do precyzyjnie zidentyfikowanych potrzeb. Proponuje się również wzmocnienie innych instrumentów „uspołeczniania” usług społecznych, jak np. wolontariatu, działań sąsiedzkich, czy innych rozwiązań o charakterze wzajemnościowym (w ten sposób mogą być zaspokajane potrzeby

różnych grup odbiorców, jak np. seniorzy, czy osoby z niepełnosprawnościami).

W Gminie Nowogard pozytywnie oceniane są relacje sąsiedzkie (66 % ocen pozytywnych). Ponadto mieszkańcy podejmują różne formy aktywności społecznej (76 % podejmuje przynajmniej jedną z nich). Są to wyniki zbliżone do rezultatów innych pomiarów realizowanych w podobnych gminach. Na relatywnie wysokim poziomie pozostaje natomiast poziom poczucia sprawczości (54 % badanych deklaruje wysoki poziom poczucia wpływu na bieg spraw lokalnych, 23 % – niski). Ponadto odnotowano relatywnie wysoki poziom zaufania w relacjach z innymi (20 % ankietowanych uważa, że „większości ludzi można zaufać”).

IV. NAZWA I CEL PROGRAMU

Nazwa Programu: Program Usług Społecznych w Gminie Nowogard.

Cel: Zwiększenie dostępności usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Nowogard.

Celem głównym Programu Usług Społecznych jest zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Nowogard, którzy dotychczas nie korzystali z pomocy społecznej (rodziny, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o różnym statusie społecznym i zawodowym), poprzez utworzenie nowych miejsc świadczenia tych usług z zachowaniem zasady deinstytucjonalizacji i zapewnienia powszechnego dostępu do tych usług przy pomocy Centrum Usług Społecznych, przy jednoczesnym zwiększeniu zaangażowania partnerów lokalnych w tym organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej.

Program Usług Społecznych to proces odchodzenia od pomocy instytucjonalnej na rzecz usług świadczonych w społeczności lokalnej – blisko domu, opartych w większym stopniu na profilaktyce, z uproszczeniem procedur i niwelowaniem ograniczeń oraz na tworzeniu pomocy sąsiedzkiej i wsparciu lokalnych środowisk. Możliwość uzyskania informacji o usługach społecznych w jednej instytucji przez mieszkańców oznacza kompleksową i profesjonalną obsługę oraz większy dostęp i komfort dla zainteresowanych osób.

Tryb, zasady tworzenia i uchwalania Programu wynikają z ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Realizatorem Programu zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych jest Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie.

Celem głównym Programu Usług Społecznych jest zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Nowogard, poprzez:

- 1) organizowanie wsparcia usługowego na poziomie lokalnym, w sposób kompleksowy, spersonalizowany, zintegrowany, uwzględniający koordynację międzysektorową i międzyinstytucjonalną oraz zdiagnozowane potrzeby mieszkańców;
- 2) realizację usług społecznych w sposób odpowiadający potrzebom poszczególnych mieszkańców, rodzin, środowisk.

Cel główny zostanie osiągnięty przez realizację 3 celów szczegółowych:

- 1) zwiększenie dostępu do usług społecznych dla różnych grup mieszkańców Gminy Nowogard;
rezultaty podejmowanych działań - poszerzenie oferty usług społecznych.
- 2) zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych;
rezultaty podejmowanych działań - wprowadzenie minimalnych standardów świadczenia usług społecznych, wdrożenie systemu monitoringu usług społecznych.
- 3) rozwój współpracy międzysektorowej;
rezultaty podejmowanych działań: utworzenie lokalnej sieci usługodawców, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych podmiotów ekonomii społecznej.

Realizatorem Programu Usług Społecznych w Nowogardzie będzie Centrum Usług Społecznych. Wykonawcami usług zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych mogą być:

- 1) Jednostki organizacyjne Gminy Nowogard;
- 2) Organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- 3) Podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień

publicznych;

- 4) Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Zadania wykonywane przez CUS realizowane będą w myśl zasady powszechności, podmiotowości, kompleksowości, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych. Istotnym wyzwaniem jest włączanie mieszkańców w proces projektowania i organizacji usług, a także tworzenie profesjonalnego rynku usług i sieci usługodawców, którzy nie pozostają w sprzeczności z misją i wrażliwością społeczną. W tym kontekście szczególnie istotną rolę będzie pełnić organizator społeczności lokalnej, działający nad zmotywowaniem i włączeniem różnych grup mieszkańców. Rekomenduje się prowadzenie systematycznych mikrodiagnoz i ich praktyczne zastosowanie, tj. prowadzenie działań animacyjnych, dopasowanych do precyzyjnie zidentyfikowanych potrzeb. Proponuje się również kontynuację i wzmocnienie innych instrumentów usług, jak np. wolontariatu, działań sąsiedzkich czy innych rozwiązań o charakterze sąsiedzkim. W tym celu, w ślad za potrzebami mieszkańców, zostanie opracowany i wdrożony Program Organizowania Społeczności Lokalnej. Program Usług Społecznych zostanie udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Nowogardzie oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie.

W celu efektywnej realizacji zadań, Centrum Usług Społecznych powinno wykorzystać istniejący potencjał lokalny. W obszarze instytucji publicznych kluczowa będzie współpraca z placówkami oświatowymi jako miejscami realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie działań aktywizacyjnych dla osób starszych oraz placówkami kulturalnymi jako przestrzeniami dla działań integracyjnych i rozwojowych. Potencjał organizacji pozarządowych obejmuje lokalne fundacje i stowarzyszenia jako realizatorów usług społecznych oraz organizacje działające w obszarze pomocy społecznej jako partnerów w projektach. Istnieje potrzeba intensyfikacji działań promocyjnych dotyczących aktywności organizacji pozarządowych na terenie gminy.

W zakresie ekonomii społecznej wskazane jest wykorzystanie potencjału spółdzielni socjalnych jako potencjalnych dostawców usług opiekuńczych, cateringowych, transportowych

i technicznych oraz warsztatów terapii zajęciowej i klubu integracji społecznej jako elementu systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Należy wspierać rozwój nowych inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej odpowiadających na lokalne potrzeby.

Wspólnoty religijne stanowią istotny element potencjału lokalnego, w szczególności parafie jako ośrodki integracji społecznej, zwłaszcza dla seniorów, przykościelne organizacje charytatywne jako realizatorzy działań pomocowych oraz wolontariat parafialny. Centrum Usług Społecznych powinno również wykorzystać potencjał grup nieformalnych i lokalnych liderów, w tym animatorów lokalnych społeczności jako partnerów w realizacji inicjatyw oddolnych, organizatorów zajęć w remizach i szkołach jako realizatorów działań aktywizacyjnych.

Wskazane jest wsparcie dla rozwoju inicjatyw sąsiedzkich i samopomocowych. W obszarze współpracy z sektorem prywatnym należy uwzględnić lokalnych przedsiębiorców jako potencjalnych sponsorów inicjatyw społecznych, firmy działające na terenie gminy jako partnerów w zakresie wolontariatu pracowniczego oraz współpracę biznesu z podmiotami ekonomii społecznej.

Istotnym zasobem jest infrastruktura gminna, w tym świetlice wiejskie jako miejsca realizacji działań społecznych w mniejszych miejscowościach, obiekty szkolne jako przestrzeń do organizacji zajęć pozalekcyjnych i aktywizacyjnych oraz świetlice wiejskie jako centra aktywności lokalnej.

Powyższe rekomendacje stanowią podstawę do opracowania szczegółowego planu wdrażania usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie.

V. CHARAKTERYSTYKA I PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM

Beneficjentami Programu są mieszkańcy Gminy Nowogard. Podstawę opracowania Programu Usług Społecznych stanowi Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w Gminie Nowogard. Dokument ten zawiera informacje na temat sytuacji demograficznej na obszarze Gminy Nowogard jak również zapotrzebowanie na realizację usług społecznych.

Nowogard jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie goleniowskim, w odległości ok. 35 km od stolicy regionu -

Szczecina. Powierzchnia Gminy wynosi 339 km², co stanowi 21 % powierzchni powiatu goleniowskiego. Gmina Nowogard sąsiaduje z następującymi gminami: Maszewo, Osina, Przybiernów, Płoty, Golczewo, Dobra, Radowo Małe i Resko. W skład Gminy Nowogard wchodzi sołectwa: Bieniczki, Błotno, Brzozowo, Boguszyce, Czermnica, Dąbrowa Nowogardzka, Długoleka, Glicko, Grabin, Jarchlino, Karsk, Konarzewo, Krasnoleka, Kulice, Lestkowo, Lęno, Maszkowo, Miętno, Olchowo, Orzechowo, Orzesze, Osowo, Ostrzyca, Sapolnica, Sikorki, Słajino, Strzelewo, Szczytniki, Świerczewo, Trzechel, Warnkowo, Wierzbiczin, Wierzchy, Wojcieszyn, Wołowiec, Wyszomierz, Żabowo i Żabówko.

Liczba mieszkańców Gminy systematycznie maleje. Powyższe zjawisko jest zgodne z trendem dla jednostek samorządu terytorialnego ujętych w powyższym zestawieniu, powiatu goleniowskiego, województwa zachodniopomorskiego i całego kraju. Z dużym prawdopodobieństwem można uznać, że wspomniane zjawisko utrzyma się w dłuższej perspektywie - według prognoz długoterminowych populacja powiatu goleniowskiego w roku 2030 ma wynosić 80 863 osób, natomiast do roku 2050 liczba mieszkańców powiatu zmniejszy się do 72 954 osób. Oprócz liczebności populacji najbardziej istotnym zjawiskiem demograficznym jest zmiana struktury ludności ze względu na wiek. Według danych na koniec 2024 roku 16,8 % mieszkańców Gminy Nowogard stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym 58,4 % – osoby w wieku produkcyjnym, natomiast 24,7 % – osoby w wieku poprodukcyjnym. W perspektywie ostatnich 5 lat (2020-2024) widoczny jest utrzymujący się spadek poziomu populacji w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Trend ten wskazuje na stopniowe „starzenie się” populacji (zwiększania się liczby seniorów) Gminy Nowogard. Również na poziomie ogólnopolskim, powiatowym i regionalnym można mówić o trwałej tendencji „starzenia się” społeczeństwa, która – według wszelkich dostępnych prognoz – ma charakter trwały i będzie kontynuowana w przyszłości.

Na podstawie powyższych danych oczywistym jest zapewnienie usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych w Nowogardzie. Należy zapewnić wsparcie osobom z różnych kategorii wiekowych ze szczególnym zwróceniem uwagi na potrzeby rodzin, osób starszych a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Analiza wyników badania wskazała, że osoby starsze i osoby z niepełnosprawnością to jedno z głównych obszarów, którym CUS musi zapewnić pomoc. Głównymi problemami dla tej grupy są: problemy z dostępem do usług lekarzy specjalistów, uboga oferta ochrony zdrowia, potrzeba pomocy w wykonywaniu czynności dnia codziennego, problemy osób starszych między innymi choroby wieku starczego czy obniżona sprawność. Problemem jest również brak oferty w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami. W ramach działań dla powyższej grupy znaczny odsetek respondentów opowiedział się za poszerzeniem oferty ochrony zdrowia, zorganizowaniem transportu w celu skorzystania z usług placówek zdrowia czy urzędów oraz zapewnienie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystenckich oraz usług opieki wytchnieniowej. Zwrócono również uwagę na konieczność stworzenia zaplecza mieszkalnictwa wytchnieniowego ze specjalistyczną opieką oraz placówek dziennej opieki dla osób starszych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnością. Dodatkowo powyższa grupa oczekuje również organizacji czasu wolnego.

Jednocześnie dalszego rozwoju wymagają usługi na rzecz wsparcia rodziny. Uwzględniając statystyki ludności i poziom zapotrzebowania oraz korzystania z aktualnie dostępnych usług szacuje się, że z Programu usług społecznych skorzysta minimum 450 mieszkańców Gminy Nowogard. Liczba osób korzystających z usług będzie na bieżąco monitorowana, a ocena usług i zakresu korzystania będą ewentualnie wpływać na modyfikację oferty skierowanej do mieszkańców Gminy Nowogard.

VI. OKREŚLENIE USŁUG SPOŁECZNYCH OFEROWANYCH W PROGRAMIE**Tabela nr 1. Usługi społeczne w programie**

Usługi społeczne	Planowana liczba uczestników	Odbiorcy usługi	Tryb kwalifikowania
BLOK I wsparcie osób starszych, osób niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnością			
Mobilne usługi opiekuńcze wraz z pakietem pielęgnacyjnym	80 osób: 40 osób starszych/ 40 OzN	- Osoby starsze - Osoby niesamodzielne - Osoby z niepełnosprawnością	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS
Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone obok usług opiekuńczych	20 osób	- Osoby starsze - Osoby niesamodzielne - Osoby z niepełnosprawnością	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS
Usługa złotej rączki – usługa towarzysząca do usług opiekuńczych	80 osób	- Osoby starsze - Osoby niesamodzielne - Osoby z niepełnosprawnością	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS
Mobilna wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, wspomagającego i pielęgnacyjnego dla mieszkańców Gminy Nowogard. Dodatkowo dla osób wykluczonych komunikacyjnie, mających problemy z mobilnością, możliwość dostarczenia i doradztwa w miejscu	Zgodnie z potrzebami	- Mieszkańcy Gminy Nowogard	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS

Zadanie współfinansowane w ramach projektu pn. Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie nr umowy FEPZ.06.18-IP.01-0055/24-00

zamieszkania.			
Usługa transportu door to door	Zgodnie z potrzebami	- Osoby starsze - Osoby niesamodzielne - Osoby z niepełnosprawnością - Osoby wykluczone komunikacyjnie	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS
Usługi w Klubie Seniora: pakiet edukacyjny, tj. obejmuje warsztaty z zakresu bezpieczeństwa seniorów w życiu codziennym, mające na celu zminimalizowanie zagrożenia stania się ofiarą oszustwa, zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w tym zmniejszenie zagrożeń, które są związane z łączeniem różnych medykamentów czy potrzebą stosowania opasek życia oraz czujników czadu i gazu we własnym domostwie, zajęcia wspierające fizycznie.	20 miejsc	- Osoby starsze w tym OzN	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS
Usługa Senior – Seniorowi	20 osób	- Osoby starsze w tym OzN	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS

BLOK II**wsparcie rodziny i pieczy zastępczej 100 rodzin/350 osób**

Warsztaty dla dzieci z zakresu aktywnych form spędzania czasu wolnego	- Mieszkańcy Gminy Nowogard	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS
Szkolenia dla rodzin dot. problemów XXI wieku i ich konsekwencji dla rozwoju dziecka	- Mieszkańcy Gminy Nowogard	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS
Usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej - usługi uzupełniające o charakterze profilaktycznym i diagnostycznym: Diagnostyka i profilaktyka zdrowia fizycznego Diagnostyka i profilaktyka zdrowia psychicznego Diagnostyka i profilaktyka zdrowia społecznego	- Mieszkańcy Gminy Nowogard	- Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie - IPUS

Źródło: Opracowanie własne

VII. WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych korzystaniem z usług oferowanych w Programie określają przepisy 5 rozdziału ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Podstawowym warunkiem korzystania z oferty usług oferowanych przez CUS jest status mieszkańca Gminy Nowogard. Są to osoby zameldowane i/lub zamieszkujące na terenie gminy. Pozostałe warunki i różne tryby kwalifikowania są zdeterminowane specyfiką usługi.

Większość usług jest klasyfikowana przez Koordynatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych, jako element Indywidualnych Planów Usług Społecznych.

VIII. FINANSOWANIE USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH PROGRAMU

Program Usług Społecznych w Gminie Nowogard będzie finansowany z:

- 1) w okresie od I 2026 do VI 2028 z Projektu „Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie” współfinansowanego ze środków programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027. Budżet projektu wynosi 5 253 351,73 zł, przy czym dofinansowanie ze środków programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 wynosi 4 990 684,14 zł;
- 2) ze środków budżetu Gminy;
- 3) ze środków budżetu państwa na wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej;

Usługi dla mieszkańców Gminy Nowogard oferowane w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego są **nieodpłatne**.

Zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych

przez centrum usług społecznych, CUS może zwrócić się do wnioskodawcy o udokumentowanie spełniania warunków niezbędnych zakwalifikowania, w tym informacji o sytuacji życiowej, zdrowotnej, rodzinnej i materialnej oraz uprawnień do ulg w opłacie za usługi.

Kwalifikowanie uczestników następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu.

IX. DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH KORZYSTANIEM Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Zakres danych osobowych niezbędnych do kwalifikowania mieszkańców Gminy Nowogard do korzystania z usług zgodnie z załącznikiem o dofinansowanie projektu pn. Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie:

- imię i nazwisko wnioskodawcy,
- imię nazwisko opiekuna prawnego lub faktycznego (jeśli dotyczy),
- data urodzenia,
- numer PESEL,
- płeć,
- numer telefonu, adres e-mail,
- adres miejsca zamieszkania,
- stopień niepełnosprawności (jeśli dotyczy),
- jednostka chorobowa / rozpoznanie (jeśli dotyczy).

Usługi finansowane z Projektu wymagają udostępnienia dodatkowych danych takich jak:

- status osoby na rynku pracy w chwili przystąpienia do Projektu,
- wykształcenie,
- przynależność do mniejszości narodowej/etnicznej,
- posiadanie statusu imigranta,
- osoba w innej niekorzystnej sytuacji społecznej,
- inne (niezbędne w zakresie realizacji Programu).

Osoba zakwalifikowana/przedstawiciel ustawowy osoby zakwalifikowanej do korzystania

z usług zobowiązana jest do zapoznania się z klauzulą informacyjną oraz oświadczeniem z zakresu przetwarzania danych osobowych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Zasady przetwarzania danych osobowych przez CUS określa art. 50 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług przez centrum usług społecznych.

X. ORGANIZACJA PROGRAMU, W TYM ETAPY REALIZACJI

Zadaniem Realizatora Programu jest w szczególności:

- informowanie mieszkańców o wszystkich usługach świadczonych przez CUS oraz podmioty współpracujące z CUS,
- kwalifikowanie osób / rodzin do korzystania z usług,
- opracowanie i monitorowanie realizacji Indywidualnych Planów Usług Społecznych,
- Koordynacja usług dla mieszkańców Gminy Nowogard oraz podejmowanie działań gminy wspierających ich rozwój i dostępność,
- kontraktowanie / zlecanie usług u poszczególnych wykonawców,
- współpraca z wykonawcami usług w zakresie ich efektywnej realizacji zgodnie z identyfikowanymi potrzebami odbiorców ostatecznych.

Centrum Usług Społecznych będzie oferowało usługi określone w Programie obowiązującym na terenie Gminy Nowogard na zasadzie powszechności zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Wykonawcą usług określonych w powyższym Programie może być:

- jednostka organizacyjna Gminy;
- organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłoniony na podstawie tej ustawy;
- podmiot wyłoniony na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień

publicznych;

- podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU ORAZ MIERNIKI EFEKTYWNOŚCI JEGO REALIZACJI

Monitoring świadczonych usług w ramach realizacji Programu będzie procesem niezbędnym dla zapewnienia odpowiedniej jakości usług. Realizacja usług będzie monitorowana kompleksowo, a informacje będą systematycznie i na bieżąco zbierane, gromadzone i analizowane. Pozwoli to na kontrolę całego systemu usług oraz umożliwi modyfikację oferty usług. Celem monitoringu będzie kontrola jakości i dostępności oferowanych usług. Dostarczone informacje pozwolą na dokonanie ewaluacji i wypracowanie rekomendacji w dalszej perspektywie do tworzenia i realizacji katalogów usług oferowanych mieszkańcom. Monitorowanie polegać będzie w szczególności na analizie danych ilościowych (dane sprawozdawcze), jakościowych (ankiety, rozmowy) i finansowych gromadzonych w trakcie Programu.

Realizacja procesu monitorowania i oceny Programu odbywać się będzie w oparciu o specjalnie opracowane narzędzia:

- ankiety wypełniane przez odbiorców po zakończeniu Indywidualnego Planu Usług Społecznych;
- ankiety przeprowadzane wśród odbiorców wybranych usług, dla których nie został utworzony IPUS;
- ankiety przeprowadzane wśród odbiorców usług o charakterze grupowym, każdorazowo po zakończeniu usługi;
- cykliczne raporty z monitoringu z realizacji usług i ich efektywności opracowywane przez Koordynatorów Indywidualnych Programów Usług Społecznych oraz Organizatora Społeczności Lokalnej;
- cykliczne raporty / zestawienia z realizacji usług od wykonawców zewnętrznych - instytucji i organizacji świadczących usługi (cykliczność określona w umowie z wykonawcą);

- raporty częściowe (kwartalne i roczne) oraz końcowy z przebiegu monitorowania wraz z wnioskami zawierającymi ocenę osiągnięcia celu Programu wraz z niezbędnymi rekomendacjami.

Tabela nr 2. Mierniki efektywności Programu:

ILOŚCIOWE	
Miernik	Sposób pomiaru
Liczba osób korzystających z usług	wewnętrzna ewidencja wniosków
Liczba usług określonych w katalogu usług	ewidencja usług określonych w katalogu usług
Liczba zrealizowanych usług	wewnętrzna ewidencja
Liczba podmiotów realizujących usługi	ewidencja zawartych umów/ porozumień/ zleceń
Liczba porozumień współpracy zawartych w związku z realizacją Programu	ewidencja zawartych umów/porozumień
Liczba Indywidualnych Planów Usług Społecznych	ewidencja IPUS
Liczba osób uczestniczących w działaniach OSL	ewidencja osób biorących udział np. w warsztatach, spotkaniach
JAKOŚCIOWE	
Miernik	Sposób pomiaru
Poziom zadowolenia odbiorców usług;	Ankieta
Terminowość wykonanych usług	Ankieta
Kompetencje osób realizujących usługi	Ankieta
Dostępność usług w zakresie odpowiadającym potrzebom mieszkańców	Ankieta

Fundusze Europejskie
dla Pomorza Zachodniego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Pomorze
Zachodnie

Czytelność i dostosowanie procedur udzielania usług	Ankieta
--	---------

Źródło: Opracowanie własne

Po zakończeniu realizacji Programu Usług Społecznych sporządzona zostanie informacja z realizacji Programu. Informacja udostępniana będzie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Nowogard oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie. Zakres informacji określa art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

UZASADNIENIE

Gmina Nowogard jako realizator projektu Centrum Usług Społecznych w Nowogardzie po przekształceniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie w Centrum Usług Społecznych zobowiązana jest do realizacji programu usług społecznych.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych określa:

- 1) zasady przyjmowania przez gminę programów usług społecznych;
- 2) zasady tworzenia, zadania, organizację oraz zasady działania centrum usług społecznych, zwanego dalej „Centrum”;
- 3) zasady realizowania programów usług społecznych przez centrum.

Rada Miejska może przyjąć, w drodze uchwały, program usług społecznych, określający usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. Usługi społeczne określone w programie usług społecznych mogą być kierowane do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Przy opracowywaniu programu usług społecznych gmina bierze pod uwagę diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych, opracowaną przez centrum.

Program usług społecznych zawiera, w szczególności:

- 1) nazwę i cel programu;
- 2) okres realizacji programu;
- 3) opis potrzeb uzasadniających realizację programu;
- 4) charakterystykę i przewidywaną liczbę osób objętych programem;
- 5) określenie usług społecznych oferowanych w programie;
- 6) warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie;
- 7) wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg, jeżeli program przewiduje opłatę lub ulgi w opłacie za usługi społeczne;
- 8) sposób dokumentowania spełniania warunków, o których mowa w pkt 6, oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie, o których mowa w pkt 7;
- 9) dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1);
- 10) organizację programu, w tym etapy jego realizacji;
- 11) sposób monitorowania i oceny programu oraz mierniki efektywności jego realizacji;

12) budżet programu oraz źródła jego finansowania.

W związku z powyższym i z uwagi na konieczność zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy Nowogard, zasadne jest podjęcie uchwały w przedmiotowej sprawie.

Sporządził:

Emilia Bas